

Pregost dim preprečuje pot izgube!

»Dva zavojčka Filter 57 prosim!« »Potem pa Milde Sorte...« »Nimamo!« »Pa Marlboro...« »Nimamo!« Vzemite to kar še imamo, mi je pojasnila prodajalka v trafiki. Jutri ni namreč zanesljivo, da bo sploh še kaj, ker menda naroča že tri mesece blago, pa ga ne dobi, ali pa ga dobi le simbolične količine. Kadilci se po zatrtju prodajalke Vjesnikovega kioska jezijo kot le kaj, vendar trdi, da ona za zadevo ni niti najmanj kriva in je pripravljena takoj potegniti izpod pulta šop kopij naročilnic za cigarete, ki pa jih ne dobi.

»Sploh smo vsega krivi mi trgovci,« me je še podučila, »kot da znamo čarati. Kje naj dobimo robo, če nam je ne dostavijo in jaz se jezim na našega šoferja, ki pa prisega, da je naše skladišče prazno. Tovarna je kriva, ker ne pošilja stvari na trg,« mi je še pojasnila. »Tam menda komaj še kaj delajo, delajo z izgubo pa še nekakšnih papirjev iz uvoza ne dobijo. To mi je razlagal zadnjič eden izmed delavcev Ljubljanske tobačne tovarne, ko je šel že dopolne domov, ker niso imeli dela in so ne vem koliko strojev ustavili, potem so pa delavce menda – vsaj tega mojega znanca – klicali na delo s telegrami.

Cigarete so podražili za kar lep denar pred novim letom, pa jih zato ni nič več na trgu. Ali so jih podražili še premalo, ali pa je ne vem kaj. To sem izvedel od vedno zgovorne »prebivalke« kioska.

Po Ljubljani in Sloveniji, pa tudi Jugoslaviji, krožijo o cigaretah različne govorice. Pripovedujejo, da je celotna tobačna panoga v »zosu«, da so na boljsem tisti, ki imajo lastne plantaže tobaka in le tega izvažajo, dobivajo devize in z njimi lahko nakupujejo celofan, trakce in acetatno vlakno za filter papir. Drugi, ki surovin nimajo ali jih imajo malo in nimajo kaj izvažati so menda v kočljivem položaju. Splošno priporočilo na preusmeritev na domače vire, baje ni posebej pametno, ker potrebno acetatno vlakno (kabel) papir delajo na svetu le tri tovarne in potem ni kaj dosti verjetno, da bi ga lahko delali še mi in to rentabilno, lahko bi ga delno nadomestili z izdelavo filtra iz celuloz-

ne substance, če bi se v okviru panoge uspeli dogovoriti in potem držati dogovora.

Izvažamo lahko le tobak

O izvozu cigaret smo že velikokrat razpravljali in tudi jasno ugotovili, da lahko naše cigarete, kljub nizkim cenam, prodamo le v omejenih količinah na Vzhod, kjer so sicer iskane, vendar omejujejo države njihov uvoz. Nekaj možnosti za prodajo imamo še v tretjem svetu, vendar tudi bore malo, saj vsaka država skuša najprej postaviti tobačno tovarno, ker je tobak monopol in kot tak vir za vsako državno blagajno, pa naj bo to v ZDA, SZ, ali v Ugandi. Cigarete kljub temu prodajamo na tuje kolikor moremo. Na zahodni trg z našimi cigaretami ne moremo poseči, tudi v sanjah ne. Avstrijski proizvajalec Milde Sorte, ki je iskana cigareta in je za naše pojme tobačni gigant, je v zahodnem merilu na trgu neznaten pritlikavec, ki ga velikani Philip Morris in drugi pustijo živeti bolj kot posebnost.

Edini izhod za domačo tobačno industrijo je torej izvoz surovine: tobaka. Tobaka pa je na jugoslovanskem trgu malo, premalo. Že lani smo pisali o tem, da smo sajenje in gojenje tobaka pri nas skoraj povsem uničili s cenami, ki niso bile spodbudne. Po zakonu bi moralo biti razmerje med tobakom in pšenico 11,5 proti 1, vendar to že dolgo ne drži. Tekom let so se pridelovalci tobaka naveličali svojega položaja in vse skupaj pustili. Šele predlanski popravki cen so jih spet privabili, vendar bo trajalo več let, da bodo površine s tobakom večje in da bomo sadili bistveno več tobaka. Tobaka bi morali očitno posaditi toliko, da bi ga bilo ogromno za izvoz in še za vse domače potrebe.

V ljubljanski tobačni tovarni kot je videti razmišljajo v tej smeri, saj iščejo lastno surovinsko osnovo. Ljubljanski tobačni nasadi sicer razstejo že v Orašju in Senti, vendar so očitno premajhni.

Belokranjski tobačni nasadi

Kmetijska zadruga Črnomelj je pred tednom prišla z novico, ki je začudila vse.

Belokranjci sadijo tobak in ga bodo še. V KZ Črnomelj so se lani dogovorili z Ljubljansko TTL, da bodo posadili poskusne količine in prvih osem kmetov je uspelo. Tobak je prinesel trikrat toliko dobička kot pšenica in letos bodo Belokranjci sadili veliko več tobaka. Belokranjci so sicer malce v skrbeh in še ne zaupajo povsem novi kulturi, vendar je zaslužek zanimiv in letošnjih prvih 2000 kilogramov tobaka tipa burley, ki je po svetu in pri nas vse bolj iskan, očitno veliko obeta. Podnebje Bele krajine, s tremi tedni zgodnejšo pomladjo kot drugje, očitno prija tobaku in tudi vlažnost je prava. Kazno je, da ljubljanska TTL išče izhod zase v novih površinah tobaka in torej možnostih za izvoz in devize. Seveda bi morali pridelati Belokranjci precej več tobaka in letos ga tudi bodo. TTL potrebuje menda letno okoli 3000 ton tobaka, tako da bodo belokranjske količine kaplja, vendar danes očitno dragocena.

V drugih republikah še bolj glasno negotujejo nad pomanjkanjem Filtra 57 in sprašujejo kaj se dogaja, če morda TTL ne zapira trga in enostavno noče dobavljati svojih proizvodov njim. Vsekakor čudna razmišljanja, saj se je TTL dolgo borila za njihov trg, vendar ta razmišljanja kljub svoji nenavadnosti ostajajo, ker so kioski prazni in Filtra 57 naročniki ne dobijo, ali pa ga dobijo premalo.

Najbolje je vprašati na mestu samem, torej v TTL. Toda dobil sem le kratek odgovor: »Trudimo se narediti čim več v danih razmerah, ki niso ugodne in skušamo zagotoviti vse, da se proizvodnja ne bi ustavila.« Ker odgovora iz TTL ni, ostajajo ugibanja.

Nesorazmerja cen

Prednovoletna podražitev cigaret ni prinesla tobačnim tovarnam nič, ker je vsa podražitev šla v lačno zvezno blagajno. Dvig cen je torej reševal zvezni proračun in ne tobačne industrije. Tobakarji so junija dosegli sicer podražitev, ki pa jih ni izvlekla, saj so vse cene poskočile in je TTL – po neuradnih podatkih – zaključila lansko leto z izgubo, ki menda dosega približno 108 milijonov

dinarjev, kar je posledica nesorazmerja cen. To izgubo naj bi menda pokrili iz skladov in drugih virov, v glavnem pa je bil to regres kadilcem oziroma premija 40 milijonov, ki so jih dobili kadilci ljubljanskih cigaret iz akumulacije tobačne industrije in drugih virov.

Cigarete bi se lahko brez škode podražile, saj je to resnično luksuz. Očitno ne mislijo vsi tako, saj so znana že lanska nasprotovanja podražitvi cigaret, letos pa se to ponavlja. Nemogoče je, da mirne duše sprostimo cene mesu in ga podražimo za 30 odstotkov, za cigarete pa je problem, če so dražje.

Regres kadilcem?

Cigarete so pri nas glede na vse druge življenjske stroške nerazumno poceni, posebej, ker so luksuz in škodljive. V ZRN si lahko na primer kupi kvalificirani delavec za poprečno plačo 1800 litrov bencina ali 500 zavitkov povprečnih cigaret. Pri nas pa si delavec lahko kupi za povprečno plačo 11.000 dinarjev 275 litrov bencina ali kar 561 zavitkov povprečnih cigaret (Filter 57). V ZR Nemčiji si torej lahko delavec kupi triinpolkrat več bencina kot zavitkov cigaret, pri nas pa enkrat več cigaret kot bencina. Podoben položaj je s cenami cigaret tudi v drugih zahodnoevropskih in vzhodnoevropskih deželah.

Zakaj torej držimo cigarete tako poceni? Zakaj silimo s sedanji cenami tobačno industrijo v izgubo, ki jo potem pokrivalo na različne načine in torej regresiramo luksuz in kvarjenje zdravja: kajenje? Zaradi cene cigaret ne bo nihče ogrožen, ker kajenje ni nuja, kot je na primer mleko ali meso. Z višji cenami cigaret bi rešili tobačno industrijo izgub, bolj napolnili proračun in tudi tobačna industrija bi lažje kupila potrebne devize, če bi imela denar, ki ga sedaj zaradi cenovnih nesorazmerij nima. Pri višjih cenah bi morali dobiti svoje prizvajalci, pa končno tudi proračun. In zakaj se tega otepujemo? V TTL niso hoteli o teh stvareh govoriti, mogoče pa to lahko kdo drug pojasni?

MILOVAN DIMITRIČ

ZAKAJ TAKO?

Izzivajoča zmrzal

Morda se na fotografiji najbolje ne vidi kako je izgledal pločnik na tem odseku Tržaške ceste pa vendarle prav je, da o njem zapišemo nekaj besed. O tem, da pločnik po obilnem sneženju ni bil očiščen niti ne velja zgubljeni besed.

Pika na i so pravzaprav bili kupi narinjenega snega ob ta pločnik, ki jih je mrz dobesedno zaledenel. Vse skupaj

pa je bila še kako nevarna pot za mimoidoče. Le-ti so nato opozarjali, intervenirala je pri pristojnih komunalnih službah tudi krajevna skupnost Milan Česnik, toda ostalo je vse pri prvotnem stanju. Komunala pač ni imela denarja za to (!?), druge službe za to niso pooblaščen, uporabniki hiš pa zopet po svoje!

Še daleč to ni bil osamljen primer, zato velja izzvati s vprašanjem, kdo je torej tisti, ki je zato ob kopici polno zavezujočih odlokov pristojen! Pričakujemo odgovor!

Nezasedena mesta za predšolske otroke v vzgojnovarstvenih objektih v občini

Po podatkih VVO Ljubljana Vič-Rudnik in osnovnih šol, ki vključujejo delovne enote za predšolsko vzgojo in varstvo, je v občini Ljubljana Vič-Rudnik še približno 1200 čakajočih otrok za sprejem v vzgojnovarstveno ustanovo. Zato sporočamo staršem teh otrok, da so v občini ŠE PROSTA MESTA v naslednjih vzgojnovarstvenih objektih – na dan 23. 2. 1983:

DELOVNA ENOTA – PROSTA MESTA – LETO ROJSTVA

Malči Beličeve III (Rožnik): 7, 1976/77
Malči Beličeve II (Tržaška 78): 8, 1976/77
Malči Beličeve II (Tržaška 78): 5, 1977/78
Oddelek Kozarje: 5, 1977/78
Oddelek Kozarje: 3, 1981/82
Milan Česnik (Bičevje): 11, 1977/78
Milan Česnik (Bičevje): 1, 1978/79
Marija Novak (Notr. Gorice): 4, 1976/77
Marija Novak (Notr. Gorice): 2, 1977/78
Marija Novak (Vnanje Gorice): 5, 1981/82
Marija Novak (Podpeč): 1, 1977/78
Marija Novak (Podpeč): 3, 1976/77
Angela Miklavc (Vrhovci): 1, 1977/78
Sonje Vidmar II (Murgle): 4, 1976/77
Sonje Vidmar (Murgle): 2, 1978/79

Krim-Rudnik I (Dolenjska c.): 1, 1979
Krim-Rudnik (Orlova): 1, 1977/78
Krim-Rudnik (Pot k ribniku): 2, 1978/79
Krim-Rudnik II (novi objekt): 5, 1979
Krim-Rudnik II (novi objekt): 3, 1979/80
Krim-Rudnik II (novi objekt): 3, 1978
Krim-Rudnik II (Škofljica): 2, 1978
Malči Beličeve I (Zarja): 7, 1978/79
Malči Beličeve I (Zarja): 6, 1977/78
Malči Beličeve I (Zarja): 6, 1977

V delovnih enotah za predšolsko vzgojo in varstvo pri OŠ Horjul in OŠ Dobrova – dislocirani oddelek Brezje pa je prostora za 48 otrok, saj sta dva oddelka še v celoti nezasedena.

Starši, ki želijo vključiti otroka v katerega izmed naštetih oddelkov, naj se oglasijo v Vzgojnovarstveni organizaciji Ljubljana Vič-Rudnik, Tržaška 79, za oddelke pri osnovnih šolah pa pri posamezni osnovni šoli, kjer dobijo tudi vse informacije.

Odbor za uveljavljanje svobodne menjave dela skupščine občinske skupnosti otroškega varstva Ljubljana Vič-Rudnik

